

METODOLOŠKO POJASNILO

Miran Žavbi

INDEKS STROŠKOV DELA

To metodološko pojasnilo se nanaša na objavljanje podatkov:

- Indeks stroškov dela, Slovenija, četrtno (Prva objava)

September 2024

Kazalo

1	NAMEN.....	3
2	PRAVNI OKVIR.....	3
3	ENOTA, KI JO OPISUJEJO OBJAVLJENI PODATKI.....	3
4	IZBOR ENOT OPAZOVANJA.....	3
5	ZBIRANJE IN VIRI PODATKOV.....	4
6	DEFINICIJE.....	4
7	POJASNILA.....	5
8	OBJAVLJANJE PODATKOV.....	6
9	REVIDIRANJE PODATKOV.....	6
10	DRUGA METODOLOŠKA GRADIVA.....	7

1 NAMEN

Namen objave podatkov o indeksih stroškov dela je prikazati kratkoročno (četrtno) gibanje stroškov dela. Med glavne statistike sodijo:

- indeks celotnih stroškov dela za dejansko opravljeno delovno uro,
- indeks plač za dejansko opravljeno delovno uro,
- indeks drugih stroškov dela za dejansko opravljeno delovno uro,
- indeks stroškov dela brez bonusov za dejansko opravljeno delovno uro.

2 PRAVNI OKVIR

- [Letni program statističnih raziskovanj \(LPSR\)](#),
- [Zakon o državni statistiki \(Uradni list RS, št. 45/95 in 9/01\)](#),
- Uredba (ES) št. 450/2003 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. februarja 2003 o indeksu stroškov dela (CELEX: [32003R0450](#)),
- Uredba Komisije (ES) št. 1216/2003 z dne 7. julija 2003 o izvajanju Uredbe (ES) št. 450/2003 Evropskega parlamenta in Sveta o indeksu stroškov dela (CELEX: [32003R1216](#)),
- Corrigendum to Commission Regulation (EC) No 1216/2003 of 7 July 2003 implementing Regulation (EC) No 450/2003 of the European Parliament and of the Council concerning the labour cost index (CELEX: [32003R1216R\(01\)](#)),
- Uredba Komisije (ES) št. 224/2007 z dne 1. marca 2007 o spremembi Uredbe (ES) št. 1216/2003 glede gospodarskih dejavnosti, ki so zajete v indeksu stroškov dela (CELEX: [32007R0224](#)).

3 ENOTA, KI JO OPISUJEJO OBJAVLJENI PODATKI

Enota, ki jo opisujejo objavljeni podatki, je strošek dela za dejansko opravljeno delovno uro zaposlenih oseb s pogodbami o zaposlitvi (tistih, ki delajo po pogodbah o delu ali avtorskih pogodbah, ne upoštevamo).

4 IZBOR ENOT OPAZOVANJA

Opazovane enote so poslovni subjekti ali njihove enote v sestavi, ki so registrirani za opravljanje dejavnosti na ozemlju Republike Slovenije.

V raziskovanje so vključene vse pravne osebe javnega in zasebnega sektorja oziroma njihove enote v sestavi, ki so registrirane za opravljanje dejavnosti na ozemlju Republike Slovenije. Upoštevane so vse zaposlene osebe, ne glede na to, ali delajo za nedoločen ali določen čas, s polnim delovnim časom ali z delovnim časom, ki je krajši od polnega. Strošek dela registriranih fizičnih oseb

in pri njih zaposlenih oseb, oseb, ki opravljajo javna dela, napoteni zaposlenih oseb (detaširani delavci) in kmetov ni zajet v to raziskovanje.

V raziskovanje je mesečno vključeno približno 60.000 opazovanih enot.

5 ZBIRANJE IN VIRI PODATKOV

Podatki se zbirajo dnevno in mesečno, izračunavajo pa četrletno.

Za izračunavanje indeksa se uporabljajo samo obstoječi viri: statistično raziskovanje Plače (od prvega četrletja 2024; do četrtega četrletja 2023 so se uporabljali podatki iz statističnega raziskovanja Plače zaposlenih pri pravnih osebah (ZAP/M)), Struktura stroškov dela (ZAP-RSD) in Opravljene delovne ure (ZAP-DELURE) – vir Statistični urad RS.

Uporabljajo se tudi podatki o vplačilih javnofinančnih prihodkov na določene račune (davek na izplačane plače (ukinjen s 1. 1. 2009), iz podatkov o delodajalčevih prispevkih za zaposlovanje, za porodniško varstvo, za zdravstveno zavarovanje, za poškodbe pri delu in poklicne bolezni in za pokojninsko in invalidsko zavarovanje) – vir teh podatkov je Uprava za javna plačila.

6 DEFINICIJE

Indeks stroškov dela vsebuje prejemke zaposlenih oseb, delodajalčeve socialne prispevke, davek na izplačano plačo (ukinjen s 1. 1. 2009) in subvencije, ne vsebuje stroškov izobraževanja in drugih stroškov dela (stroškov kadrovanja in stroškov za obleke).

Prejemki zaposlenih oseb vsebujejo plačo in nadomestila plače (osnovna bruto plača z dodatki, izplačila na podlagi osebne delovne uspešnosti in dodatna denarna izplačila iz naslova uspešnosti poslovanja, nadomestila plač za čas letnega dopusta, za čas bolezni in druga nadomestila plač).

Delodajalčevi socialni prispevki vsebujejo zakonsko določene delodajalčeve prispevke za socialno varnost (delodajalčeve prispevke za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, zdravstveno varstvo, zaposlovanje, poškodbe pri delu in porodniško varstvo).

7 POJASNILA

7.1 KLASIFIKACIJE

Za prikazovanje podatkov po dejavnosti se od leta 2008 uporablja Standardna klasifikacija dejavnosti 2008 (SKD 2008); podatki se objavljajo na ravni področja dejavnosti.

Več informacij o vseh klasifikacijah najdete na spletni strani <http://www.stat.si/StatWeb/Methods/Classifications>

7.2 OBDELAVA PODATKOV

UREJANJE PODATKOV

Podatke smo uredili z uporabo ustreznih sistematskih in individualnih popravkov. Pri vstavljanju podatkov uporabimo metodo notranjega darovalca.

Več o urejanju podatkov lahko preberete v splošnem metodološkem pojasnilu [Statistično urejanje podatkov](#).

UTEŽEVANJE

Postopkov uteževanja podatkov nismo uporabili.

DESEZONIRANJE

Časovne vrste desezoniramo z metodo TRAMO/SEATS. Časovni vrsti postavimo model, ki ga približno enkrat letno podrobno pregledamo in popravimo. Z modelom časovno vrsto razčlenimo na:

- sezonsko komponento (sestavljajo jo vplivi sezone in vplivi koledarja; vplive koledarja sestavljajo vpliv števila delovnih dni, vpliv prestopnega leta, vpliv praznikov in vpliv velike noči),
- iregularno komponento (sestavljajo jo slučajna nihanja in nekateri osamelci).

Desezonirani podatki so originalni podatki, iz katerih so izločeni vplivi sezone in koledarja. Več o desezoniranju podatkov lahko preberete v splošnem metodološkem pojasnilu [Desezoniranje časovnih vrst](#).

7.3 INDEKSI

Rezultati se izračunavajo na podlagi verižnega Laspeyresovega indeksa, in sicer na bazno leto 2020.

Več o indeksnih številih lahko preberete v splošnem metodološkem pojasnilu [Indeksna števila](#).

7.4 NATANČNOST

Natančnosti ne izračunavamo.

7.5 DRUGA POJASNILA

8 OBJAVLJANJE PODATKOV

- Podatkovna baza SiStat: [Plače in stroški dela](#) – stroški dela: Indeksi stroškov dela po področjih dejavnosti (četrletje / povprečje leta 2020). Podatki se objavljajo v obliki nominalnih indeksov, desezoniranih indeksov in indeksov z izločenimi vplivi koledarja, vsi na ravni področja dejavnosti.
- Prva objava (Plače in stroški dela, Stroški dela): »Indeks stroškov dela«
- Eurostat, Statistični urad Evropske unije, [Labour costs](#)

9 REVIDIRANJE PODATKOV

9.1 OBJAVLJANJE ZAČASNIH IN KONČNIH PODATKOV

Končni podatki bodo objavljeni po končani načrtovani reviziji raziskovanja, predvidoma do konca leta 2025.

Objavljanje začasnih in končnih podatkov je načrtovano. Zaradi potreb uporabnikov po pravočasnih informacijah objavimočasne podatke, ki ustrezajo merilom kakovosti uradnih statističnih podatkov, tudi če ne dosegajo kakovosti, ki jo je pri takih podatkih mogoče doseči s popolnejšim in točnejšim poročanjem. Podatke revidiramo, ker so lahko novejši, popolnejši oziroma kakovostnejši podatki bistveno boljša podlaga h kakovosti odločanja.

9.2 DEJAVNIKI, KI VPLIVAJO NA ČASOVNO PRIMERLJIVOST

V časovni vrsti je prišlo do preloma s podatki za prvo četrletje 2024 zaradi spremembe vira v statističnem raziskovanju Plače (več v metodološkem pojasnilu statističnega raziskovanja [Plače](#)).

10 DRUGA METODOLOŠKA GRADIVA

Metodološka gradiva na spletni strani SURS so dostopna na <https://www.stat.si/statweb/Methods/QuestionnairesMethodologicalExplanationsQualityReports>.

- Vprašalnik:
 - Podatkov za to raziskovanje SURS ne zbira z vprašalnikom.
- Poročilo o kakovosti za raziskovanje:
 - Indeks stroškov dela (ZAP-ISD)

področje: Plače in stroški dela, podpodročje: Stroški dela

- Metodološka pojasnila:
 - [Struktura stroškov dela](#) (po Raziskovanju o stroških dela); področje: Plače in stroški dela; podpodročje: Stroški dela
 - [Plače](#); področje: Plače in stroški dela; podpodročje: Plače
 - [Opravljene delovne ure](#); področje: Delo in brezposelnost; podpodročje: Delovne ure
- Reference Metadata in Euro SDMX Metadata Structure: (ESMS): [Labour Costs](#)